

VRTEC

VSEBINA k 6. številki: Utva: Kam? — Griša: Ob peči — Albin Čebular: V srebrni zimi — Silvín Sardenko: Beseda večne ljubezni (Pesmi) — Lea Fatur: Od bojne sekire do orala — Radivoj Rehar: Črni vrani... (Pesem) — J. E. Bogomil: Čez trideset let — Fr. Ločniškar: Stojan na lovu (Pesem) — Ksenija Prunkova: Idrijska — France Bevk: Tatarski jezik — Svjatoslav: Ptičeva zimska pesem (Pesem) — Svjatoslav: Naš ded je romal (Pesem) — Mladinski novičar — Pouk in zabava.

Zagonetke v 4. številki. Vrta so prav rešili: Vehar Marija, Poljane nad škofjo Loko; Viki Weisseisen v Kranju; Jožko Košir, Novo mesto; Jug Franjo, Studenci pri Mariboru.

Zagonetke v 5. številki. Vrta so prav rešili: Zofka Podrepšek v Mariboru; Lovro Jan, Rola Mihče, Godina Ferdo, Klenovšek Jožko, Orožem France, Rožman Antoni, Pučko Hanzek, Cigan Jožko, Kanižar Ivo v Veržeju; Zvonko Pavlovič, Metlika; Mili, Dani in Jožko Košir, Novo mesto; Zemljič Al., Perštinci pri Ormožu; Avguštin Al., Brezovar Milan, Renčelj Milojko, Stare Jože v št. Vidu nad Ljubljano (zavod); Jožef Češarek v Ribnici; Jug Franjo, Studenci pri Mariboru; Murovič Roža v Kočevju; Robert Hoffman, Rucmanci pri Ormožu.

Izreban je Jug Franjo in Zvonko Pavlovič.

Samo 2 Din stane knjižica »Sprehod po Ljubljani« pri upravi »Vrta«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 80. — Priloži naročilu v pismu znamko za 2 Din!

Viljem Buš: Cipek in Capek. Sedem burkastih šal. Sto pisanih slik. Poslovenila Sonja Sever. Nova založba. V Ljubljani, 1929. — Na mnogotere želje in povpraševanja je Nova založba izdala Viljema Buša veselo mladinsko knjigo Cipek in Capek. Mislimo, da pri današnjih razmerah ne moremo nuditi nič boljšega za otroke. Zgodbe so polne žive domišljije, vesele in šegave, slike so prežete veselosti, verzji preprosti in jasni. Otroci jih bodo kmalu znali na pamet in se z njimi kratkočasili. Knjiga pa tudi ni brez vzgojnih nagibov. Knjiga je tiskana na trpežnem papirju in trdo vezana. Cena 40 Din.

Uprava Vrta (Ljubljana, Sv. Petra cesta 80) ima še nevezan Vrtec 1922 (Din 7), 1925 (Din 10), 1926 (Din 14), 1926/27 (Din 14), 1927/28 (Din 14), nevezan Angelček 1921 (Din 4), 1924 (Din 5), 1925 (Din 6), 1926 (Din 8), 1926/27 (Din 8), 1927/28 (Din 8), vezan Vrtec 1922, 1924, 1925, 1926, 1926/27, 1927/28 in vezan Angelček 1919, 1921, 1922, 1925, 1926, 1926/27, 1927/28, 1928/29.

V Jugoslovanski knjigarni se dobe poleg navedenih še Vrtec (vezan) 1910, 1911, 1913—1917, 1921; Angelček (vezan) 1895, 1906, 1908, 1912—1916, 1923.

Vrtec s priloženo Angelček (10 številki) stane za leto 1929/30 Din 22, Angelček sam Din 8.

Urednik in izdajatelj: Jožef Vole, stolni kanonik v Ljubljani, Pred škofijo številka 8. Rokopisi in rešitve naj se pošiljajo na »Uredništvo Vrta in Angelčka« v Ljubljani, Pred škofijo št. 8.

Naročnino sprejema »Uprava Vrta in Angelčka« (dr. Jožef Demšar) v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 80. — Čekovni račun uprave št. 10.470.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani Karel Čeč.

1 9 2 9 / V R T E C / 1 9 3 0

Utva: Kam?

*Pred bajto bajtarček sedi,
v naročju sinka ziblje,
k oblakom mu oko beži,
vprašuje in ugiblje.*

*»Kam plavate, oblački, kam?
Kam vodi vaša cesta?
Na jug, na sever — kam drugam,
v velika nepoznana mesta?*

*Mar na Sahare pesek žgoč
izlijete svoj hlad?
Mar tja, kjer vedno se smehlja
ljudem cvetna pomlad?*

*Na ruske stepe plavate
prek ogrskih poljan?
V Karpate mar, kjer bratec moj
ima svoj grob preran?«*

*»Ni daljna, bajtar, naša pot,
ne mika nas tak daljni svet:
mi plavamo tja v gorski kot
tvoj mernik ajde zmlet!«*

Griša: Ob peči.

*Ob pečki smo zbrani, ko zunaj sneg mede,
kakor otroci krog mamice svoje:
pečka pa ljubko šepče in poje,
a duša prečudna bogastva nam prede.*

*Staremu dela kosmate kožuhe,
s pisanim cvetjem vsekrižem pretkane,
da ga očuvajo mraza, naduhe,
kadar zaškripljejo snežne poljane.*

*Stari ženici naprede odeje,
da se pokrije, zakoplje prek glave,
kadar ob oknu piš burje zabeje,
megla strupene prinese pozdrave.*

*Deklici prede srebrno vezivo,
rože na oknih in svečice s strehe,
glupe možice in mrzlo pecivo,
zoonko cingljanje in radostne smehe.*

*Mladcem napravi smučí in drsalke,
drče blesteče in svetle daljave,
misli kipeče, želje spremljevalke,
koše poguma in krepke postave.*

*Speči prirodi tke bele blazine,
da se do dobra oddahne, spočije,
da se vsa klena in polna vedrine
kmalu zbudi in z zelenjem pokrije...*

Albin Čebular: V srebrni zimi.

*Na polju in trati
srebro se leskeče,
srebrni so viri,
gozdovi in seče.*

*In žamet so steze,
in steklo so reke,
in demant so breze
in biser so smreke.*

*Kar bilo poprej je
odurno in črno,
oj vse je zdaj lepo,
oj vse je srebrno!*

Silvin Sardenko: Beseda večne ljubezni.

O Mojster! Kaj s teboj je trum,
kot z matico čebelic šum!
Besede tvoje si želé —
če ne doseže je razum,
doseže verno jo srce.

Še mali te poslušajo;
če danes ne, pa duša jo
— resnico — jutri prav spozna;
oči sedaj okušajo
ljubezen tvojega srca.

Zaproši glas iz množice:
»Usmili se ubožice,
ti Davidov mogočni sin:
Ne brani te se rožice,
cveteti hoče v tvoj spomin!«

Lea Fatur: Od bojne sekire do orala.

6. Prišli so od vseh strani...¹

koro omamljen je bil Utalisi od vsega, kar je videl in čul. Doma je videl le posamezne lovce ali kupce belokožce — tu jih je bilo vse polno; še celo nekaj belih žensk je videl in sirmel vanje. Ko bo pravil doma dečkom, kar je videl, ali se mu bodo smejali! Ali pa ga bodo zasovražili kot lažnika, kakor so zasovražili apaskega glavarja, ko se je vrnil iz Vašingtona v rdeči suknji in je pravil od hiš, ki silijo v oblake, o množici angleških vojakov in o drugih čudnih stvareh.

Kako naj vse to doume indijanski deček? Tu je oče Friderik! Nič ne skrbi zase. Suši se. Pa daje drugim, kar mu prinese dobra roka, pa piše, teše, žaga, uči noč ni dan. — In Nohamo! Gre h krščenim Otavancem, gre k pijanim nekrščenim, gre med kožuharje in žganjarje. Če pogleda ostro, se preplašijo; če se nasmehne, je, kakor da se je naredil beli dan. Tam odgrizne ženska drugi nos: Nohamo ji ga zaceli; žganjar udari drugega po očesu, on ga pozdravi; bodce in rane, mrzlico in vročino — vse uredi Nohamo. Pregnal je črne koze in pomiril prepire. Zvečer, ko je Utalisi v misijonski hiši, ko že spita Utala in Mandanka, se pogovarjata dolgo Nohamo in oče Friderik. Včasih v svojem jeziku, včasih v očipvanskem narečju. Bastel poslušaj. Pove včasih kaj. Utalisija boli srce od teh pogovorov, ki se nanašajo na usodo njegovega rodu. In rjovel bi večkrat, kakor rjovi ranjeni bivol v preriji: »Mi umiramo! Pa zakaj?«

Oče Friderik piše knjigo o zgodbah in navadah Indijancev, da bodo vedeli beli ljudje onkraj slane vode, kako je bilo nekda. Nohamo mu pravi o Smithu in o lepi Pokahonti, o vojskah kralja Filipa, o številu Indijancev, ki jih je bilo kakor kapelj v Huronskem jezeru. Prihaja tudi pol-misijonar — dobri kožuhar Peter Koté. Pa štejejo, računijo. Právijo: »Tako je računil tudi misijonar Hegendorfer in napisal knjigo o Indijancih.«

In oče Friderik poudari: »Ko so bili ustanovili Angleži Jamestovn in Plymuth, so cenili, da je v Polnočni Ameriki še dva milijona Indijancev.«

Nohamo vzdihne: »In zdaj? Vranjeglavec je komaj še 4000 in Mandancev je pomrlo v dveh letih toliko, da jih je še 800.«²

Oče Friderik ugiblje: »Sodimo, da je Kačjih Indijancev še 30.000 in Čoktavcev in Krikovcev ravno toliko, Črnonožcev do 15.000 duš, Očipvancev in Siu-cev tudi 15.000.«

Bastel se oglasi: »Pavnejskih bo še kakih 12.000, Asibinov 8000 in Vini-božcev okoli 8000.«

Peter Koté kima: »Sakovce cenimo na 6800, Potevamatovcev je 5500, Osagov 5000, Manonincev 4200.«

Oče Friderik pregleduje svoje papirje: »Otavance, Seminole in Aripadovce cenim na 4000 duš. Čipevajcev bo 3600, Algonkinov 300. Je pa še kakih šest in trideset majhnih rodov, ki jih cenimo vse skupaj na 41.000 duš. Strašno majhno število, če misliš na prejšnje milijone... Kaj bi se vendar ukrenilo, da bi se ustavilo to izumiranje?«

¹ Dr. Leon Vončina: Friderik Baraga, str. 95.

² Baraga, Popis navad in zadržanja Indijanov Polnočne Amerike str. 28.

Bastel sodi: »Indijanec je marljiv in zdrav samo tam, kjer ne pride v dotiko z razvadami belih. Saj vidite Vranjeglavce. Beli človek je strup za rdečega.«

»Motiš se, Bastel,« ugovarja Koté, »Indijanci bi pač ne smeli sprejeti od belih samo, kar je slabega. Kjer so se pokristjanili, ne pada njih število.«

Bastel skomizgne: »Slišal sem od mladega vladnega agenta za prodajo zemljišč, da premišljujejo pri vladi, če bi res ne bilo bolje za Indijance, da jih preselijo daleč od belih.«

Jezno se nasmehne Nomaho: »Tako se odeva rop s plaščem poštenja. Oni, ki bi radi izpraznili to stran Misisipija, na katero pritiska vedno več naseljenikov iz Evrope, so se hitro oprijeli tega mnenja. Leta tridesetega je dal kongres³ predsedniku s posebnim zakonom pravico, da podeljuje zemljo onim plemenom, ki se bodo odločila za selitev.«

Bastel povzame: »Te misli so pa tudi mnogi Indijanci. Glavar Apašev, ki je bil pred dvajsetimi leti povabljen v Vašington, je odgovoril predsedniku med drugim: »Véliki oče! Véliki duh je ustvaril tebe in mene. Tebi je dal belo in meni rdečo kožo. Beli koži je odločil, da obdeluje polje in prede, rdeči koži pa je odločil gozd in prerijo — hrani naj se z mesom in oblači v kožo. Véliki oče! Vem, da ljubiš ti svojo zemljo in svoj način življenja in da si prepričan, da so tvoji bojevniki hrabri. Vidiš: tudi jaz ljubim svojo zemljo in sem prepričan, da so moji možje hrabri. Pusti torej, véliki oče, da živimo mi po svojem in ne pošiljaj k nam svojih dobrih mož!«

Tako se pogovarjajo možje o stvareh, ki jih Utalisi razume in ki ga pečejo v srcu. In se pogovarjajo o stvareh, ki jih ne razume indijanski deček in ki pečejo v srcu očeta Friderika, Nohama in Bastelna. Ne pečejo pa Petra Kotéta, ki je najbrž drugega plemena in mu je materinski jezik drugi.

In koliko je tega, kar boli indijanskega dečka! Ponosno, na konjih, prihajajo v selo glavarji, ki so še lastniki zemljišč; peš, zaviti v koce, molče, pa se prikradejo oni, ki so prodali kosti svojih dedov za galono žganja. Potikajo se okoli agentov in kočuharjev; oprezujejo, kako bi dobili požirek nesrečne vode. Nikdar ne bo prišla kaplja take vode v Utalisisijevo grlo, kakor ne pride v grlo očeta Friderika.

Dan ima svoje bolečine in noč svoje. Duša Utalisisjeva je razdvojena. Čez dan vidi osovražene sosede, sliši njih groznje, sliši očetove. Zvečer govori oče Friderik o ljubezni, ki odpušča, pa kaže na moža v rdečem plašču. Lahko bi bil uničil svoje sovražnike, pa jim je odpustil. Pa to je bil sin Vélikega duha.

In še druga žalost tlači Utalisisja: nevednost. Kaj je še vse tam v svetu, ko znajo tu pri očetu Frideriku že majhni indijanski dečki in deklice črkam glas. On, Utalisi pa, ki bo delal kmalu svojo medicino⁴, pa ne zna tega. Pa oni dečki ne bodo delali nikdar medicine in ne bodo smeli prisesti k ognju zborovanja, ne bodo nosili orlovega perja ne vrečic za vratom. Mož brez medicine je izobčen iz vseh plemen... Ne, Utalisi ne bo opustil navad svojih dedov! Oče ga zdaj seznanja s plemeni in glavarji. Utalisi je videl vélikega čarovnika Gajda od Gorenjega jezera in čarovnika Kumana iz Illinois; videl je glavarja Siucev železno žilo, ki se ponaša s tridesetimi skalpi, in glavarja iz daljnega Kolorada, ki hodi s svojim sinom po Ameriki.

³ Indianer bill leta 1850.

⁴ Ko je indijanski deček star štirinajst let, gre za par dni od doma, bdi in se posti v samoti. Kar se mu prikaže v dremavici, to je njemu namenjena medicina. Če je žival, ulovi žival tiste vrste in si sešije iz njene kože vrečico.

da se seznanita z vsemi plemeni. Oni deček slovi že po svoji urnosti, v letu ujame divjega konja. Utalisi tudi prestreli ptico v letu, a kdo ve za to?

In spet druga reč gre Utalisiju po glavi. Oče je že prodal svoje kože, mati že nakupila različnih nepotreb. Utala zna že krščanske molitvice. Bastel se je naveličal poizvedovanja po Jim-Timu. Črnonožci so postali mirnejši, Nikura prihaja h kristjanom in se pogovarja z Mandanko. In sam Potako, glavar Črnonožcev, je pogledal v dom molitve očeta Friderika in je govoril z Nohamo. Pa kaj se trudita oče Friderik in Nohamo: Staro sovrašтво se ne da iztrebiti! Poginil bo, kdor bo — če je Črnonožcev več, so pa Vranjeglavci bolj spretni in pogumni. — — —

Dogovorili so se za dan zborovanja. Izbrali so si dolinico, podobno amfiteatru.⁵ V sredi so zakurili ognje in položili ob ogenj kupe tobaka, nad ogenj so pa obesili kotle s sladko vodo. Resno in dostojno so prihajali glavarji. Od roba dolinice so opazovali shod oče Friderik, Nohamo, Bastel, Koté in Utalisi. Za lučaj od njih stojita dva agenta za prodajo zemljišč in protestantski misijonar. Nohamu uide večkrat pogled od glavarjev na mlajšega agenta. Pa reče očetu Frideriku: »Kako je neki zašel ta dečko v svoj nečedni posel? Tako nekaj poštenega, kranjskega diha iz njega. Je že kaka zgubljen duša...«

Doli med zborovalci pa gre pipa od ust do ust. Dolgo kadijo in molčijo. Dvigne se najstarejši glavarjev, Tektikvajnga, čigar ime je znano vsem plemenom ob Misisipiju, ker glavari že petdeset let Arikarom, in pravi: »No, bratje! Čemu smo se zbrali?«

»Kakor Job se mi zdijo, ko toži na razvalinah,« vzdihne oče Friderik. Pa že govori Navimaškota, glavar Starega krivega drevesa. Protestantski misijonar pogleda Barago in reče agentoma: »Dobro ga je Baraga naučil! Sam od sebe ne bi znal tako.« Starejši agentov pokima: »Treba bo črno-sukneža pregnati od tukaj, potem bodo že prodali.« — »Saj tolaži svoje ovčice, da pojde ž njimi kamorkoli,« se poroga protestantski misijonar. Navimaškota pa govori gladko in glasno: »Nismo več gospodarji svoje zemlje! Stara pogodba nam jamči zemljo, na kateri živimo, zdaj nas pa hočejo premestiti onstran Misisipija. Tam — nam obeta vlada — boste živeli svobodno, zemlja bo vaša, dokler ne izumrje vaše pleme. Vlada nas — pravijo — ne sili... Nam svetuje,« poudari Navimaškota, »radi bi se nas pač znebili... Deset solnc (let) je že od tega, kar je bila kupila vlada od nas sto in devetnajst milijonov akrov zemljišča. Svoje forte (trdnjave) so pomaknili belokožci do Misisipija in Misurija. Ob Rumeni reki je kolonija. S plemeni onstran Misisipija so sklenili trgovsko pogodbo. Plemena ob Pasji preriji so odstopila Združenim državam 6.600.000 akrov zemljišč...«

»Hovgh!... Hovgh!...« gre žalostno v krogu. Vsi glavarji obrnejo pozorno glave h govorniku, ki poudarja: »Nekaj naših plemen na jugu se je že lotilo poljedelstva in preslice, da se ohranijo. To smo storili tudi mi ob Krivem drevesu in ob Vélíki vodi. Pa vendar nas bi radi spravili z zemlje, kjer počivajo kosti naših očetov. Vi vsi veste, da so premotili agenti nekatera plemena. Blenilapi v Ilinoisu, oni, ki se imenujejo po pravici »prave in prve ljudi«, so se vzdignili zoper tako kršenje naših starih pravic in pogodb. Američani so že pobili dosti moč v krvavi vojni, toda oni vztrajajo. V Alabami in Georgiji se protivijo plemena Krikov in Navasegetov, da bi odšli s svojega; v Floridi se ne vdajo hrabri Seminoli, ki se bojujejo že več let. Tudi mi ne damo naše zemlje! Hočemo obdelovati zemljo in živeti v miru z belimi naseljeniki. Govoril sem.«

⁵ Dr. Vončina: Friderik Baraga, str. 93.

»Glaseh »hovgh!« kaže odobravanje. Govorita še domačina Pakuigan in Misavakost in pozivata, da bi se odločili vsi za obdelavo zemlje. Govori glavar Omahov, Vašidub, govori Železna žila, glavar Otoganov, Espaniol od Grand-Portage, govorita Eski in Gegevolija od Gornjega jezera, Pauho od Maukogingov v Alabami. Govorijo glavarji Onejdov in Onondagov ob Misisipiju, glavarji Nepesangov in Osagov ob Gorenjem jezeru. Večina njih ni za to, da bi spremenili svoj dosedanji način življenja, pač pa tožijo vsi vprek, kako se umika bivol. Žganje, naseljeniki, izumiranje! Big chief pové, da so pobrale kože tri dele plemen ob Rio Kolorado in da je ostalo od mogočnih Anka komaj 600 duš; da pride po Misisipiju zdaj, ko imajo belokožci tako velike povodne hiše, vsako leto velika povodenj izseljencev.«

Sama žalost... Utalisi gleda svojega očeta. In že dvigne Dolgolas svoj glas in strese lasé:

»O bolezní slišim, a nič o zdravilu. Dajte vi glavarji vsi vladi odgovor vélikega Osceola, glavarja Seminolov. Saj veste, ta je — ko so ga pozvali Angleži na dogovor za prodajo zemlje in so mu dali v roke pero — vrgel pero na tla in nabodel s svojim nožem listino na mizo. Rekel je: »To je moj podpis!«

»Hovgh! Hovgh!« gre ponosno v krogu. Oči žaré, roke prijemajo za orožje, vzbudé se spomíni stare moči...

Pa kakor zlokobna ptica pripomni Eski: »Pa kaj je pomagalo to Seminolom? Zaprli so vélikega glavarja.« — Ponosno odbija Dolgolas: »Zapr! ga je polkovnik Thompson, pa ga je moral izpustiti. Podaril mu je lepo puško. Polkovnik je pa padel od strela iz ravno te puške. Veliko let se je potem Osceola bojeval z Angleži, pa sta ga povabila generala Fernandez in Jesep

* Leta 1817. je prišel prvi parobrod po Misisipiju. Ircevi je prihajalo okoli leta 1850. do 50.000.

na dogovor. Obljubila sta mu prost odhod. Prevarila sta pa sramotno starega orla. Vlačila sta ga po fortih (trdnjavah). Catlin, oni, ki je slikal mene, je slikal Osceola par dni pred njegovo smrtjo. Orel ni prenašal tesnobe ječe — pa ni umrl — njegov duh vlada med Seminoli...«

»Hovgh!« je prišlo spet pritrnilo od vseh. Razžarele so se oči, roke so iskale orožja. Pa se je začelo tudi pregovarjanje in tožbe. Solnce je že davno zašlo, ko so še zborovali glavarji. Zvezde so gledale, kako je dal Navimaškota venček školjk na zeleni vrviči svojemu sosedu, kako je šel ta venček iz roke v roke, znak, da so vsi ene misli: »Ne prodajmo svoje zemlje!«

Radivoj Rehar: Črni vrani ...

*Črni vrani, črni vrani
so na belo brezo séli,
pesem žalostno zapeli:*

*»Kje ste časi, časi zlati,
ko so po zeleni trati
cvetke pisane cvetele,
ko so ptičke v logu pele?»*

*Kje ste časi, lepi časi
ko na polju, v gozdu, v vaši
klilo vse je, zelenelo,
vse cvetelo, vse dehtelo?»*

*Tožni so in pusti dnovi,
vseposod samó snegovi,
vseposod mrtovaški prti
bele in ledene smrti...«*

*Črni vrani, črni vrani,
žalostno so pesem peli,
tihu v daljo odleteli ...*

J. E. Bogomil: Čez trideset let.

»ŠKOFJA LOKA!« je zaklical sprevodnik.

Mož, ki je sedel zamišljen in molčeč v kotu kupeja, se je zganil.

»Škofja Loka!« mu je zvenelo po ušesih. Dolgo že ni slišal tega imena. Zapisal ga je pač večkrat, dostikrat s tresočo roko in s solzami v očeh. Zakaj tam, malo za Škofjo Loko, se skriva tisti del zemlje, ki mu je najdražji na svetu. Tam stoji tista hišica, ki mu ni prišla nikdar iz spomina, dasi je prehodil dokaj sveta. Služil je po Ogrskem in Sedmograškem, delal na Nemškem in na Francoskem, videl gradove in palače, gledal razkošne vile in ponosne kmečke domove, a svojega rojstnega domu ni pozabil, ga ni mogel, ga ni smel pozabiti.

»Škofja Loka!«

Izstopi.

Skrivnosten mir. Ceste so prazne. Ni na njih konj s težko obloženimi vozovi. Ni voznikov, ki bi poleg voz pokali z biči in plašili vedno lačne

vrane. In v ta svečani mir pojo nocoj zvonovi pozdravno pesem Svetemu dnevju. Oj, ti zvonovi! Kdor jih je poslušal v Loki in pri Fari, na Suhu in pri Svetem Duhu, v Crngrobu in po vsej prostrani okolici, z gričev in po ravnini tja do Kranja in do Save — kdor je slišal to praznično pesem, ta je ne pozabi, do smrti je ne...

Potnik se zgane. Zlagoma stopa, da bi ne preslišal tega prepevanja. Malo drugačna je sicer res danes ta pesem, kakor je bila tiste dni, ko je še on hodil zvonit k Fari. A mogočna je še vedno, mogočna, da jo morajo slišati v nebesa in še tam se je morajo veseliti.

Po kadilu zadiši, ko stopa tuji mož skozi Faro. Vsa slovenska zemlja vstane pred njim, vsa kakor velikansko svetišče, po katerem se dviga vonj visoko pod oblake. Kakor bi hotel privabiti božje Dete, naj stopi še enkrat, še enkrat na našo revno zemljo, naj ji prinese dar sprave in miru.

Skozi okna gledajo luči in utrinja se plapolanje svečic, ki goré ob jaselcah. Molitev se meša z glasovi svetonočnih pesmi. Skrivnostna moč sve-tega večera je napolnila vso zemljo.

Potnik pa stopa, skoro hiti Gabrov Matija naprej, dokler ga ne pozdravi luč rodne hiše. Potrka. Odpró mu kakor tujcu, sprejmo ga kakor neznanega gosta, ki ga na sveti večer ne smeš poditi od hiše, za vse na svetu ne. Ne spoznajo ga. Ni čudno: trideset let!

Spregovori z domačimi par besed. Polagoma se jame odgrinjati zavesa in končno vedo, kdo je z njimi. To je potem govorjenja in vpraševanja, dokler gospodar ne odloči: »Otroci, dosti je! Stric je truden, nocoj naj gre spat. Pustimo ga!«

Stric pa le ne gre spat.

Preveč ga je prevzela skrivnostna sveta noč. Po tridesetih letih spet na domači zemlji! Z domačimi gre k polnočnici na Faro. Spet mu boža ušesa ljubka »Sveta noč, blažena noč«; spet prisluškuje prekipevajoči »O srečna, trikrat srečna noč«; spet posluša tisto preprosto, ljubeznivo vabilo:

»Tecimo hitro k jaselcam,
nebeško dete joka tam ...«

Tudi Matija joka. Ves srečen je, da spet vidi slovensko sveto noč v domovini. Zakaj povsod je lepa sveta noč, a najlepša na domačih tleh.

Fr. Ločniškar: Stojan na lovu.

*Stojan je z očkom šel na lov —
holadri, holadra!*

*In z njima je psiček šel — hov-hov-hov!
Že ves zajčji rod trepetá.*

*In šlo je vsekrižem prek jarkov, bregov,
a Stojan, za grmom skrit,
molčati je moral in stati tam
kot bil bi pribit.*

Priskakal je zajček po bregu navzgor

in puška je počila — pok!

Tedaj plane še Stojan in pade nanj,

kakor je dolg in širok.

Bil mrtev je zajček, od puške zadet,

od padca fant praske ima ...

Junaško pa vendar gre z zajčkom domov

in pravi vsem: »Z očkom sva ga!«

Ksenija Prunkova: Idrijska.

PRED sto in sto leti некоč je prisopihal čez gore v Škofjo Loko idrijski kmetič. Stopil je k zlatarju in postavil predenj golido. V golidi voda, a na dnu vode so se kotalile tri srebrne kroglice. Poln pričakovanja je oča pogledal zlatarja in pobaral:

»Kaj je to?«

Zlatar je pogledal in dejal: »To je živo srebro. Odkod ga imate, oče?«

A kmetič je stisnil golido pod pazduho in zamomljal: »Hvala lepa, pa brez zamere!« — In hitro jo je popihal skozi vrata. V glavi se mu je posvetilo: »To živo srebro je najbrž dragocenejše kakor smola, ki se cedi iz naših smrekovih debel. Če nič ne izdam, bom še bogat!« In na ta račun je krenil v gostilno.

Pa mu ni dala žilica miru, da bi se ne pobahal pred loškimi meščani s čudovitimi kroglicami. Hodil je bahavo s svojo golido od mize do mize, kazal tukaj, kazal tam, prisedel tukaj, prisedel tam in pil sladko vince.

Medtem je bil zlatar raztrobil že po vsej Škofji Loki o kmetiču, golidi in živosrebrnih kroglicah. Pa je prišlo to na uho zvitemu lancknehtu Kocjanu in ta je sklenil: »Ugnal ga bom, kmeta! Povedati mi mora, kje je iztaknil živo srebro.«

Oblekel je lanckneht zeleno suknjo, poveznil na glavo zelen klobuk z rdečim peresom, po obrazu pa se je namazal s sajami. Tedaj je bil prav tak, kakor so si некоč ljudje mislili peklenščka.

Na večer je lanckneht Kocjan stopil na cesto, ki vodi iz Škofje Loke v hribe. S kozjim parkeljcem, ki si ga je bil izposodil pri strojarju, je vtisnil v cestni prah sledove, čudočudne sledove. V hosti pa se je skrila v grmovje.

Kó je že vzhajala polna luna izza gorá, se je prizibal po cesti kmetič. Dobro volje je bil in se je pogovarjal s svojo golido, božal jo in se ji prijazno smehljal. Pa je res opazil čudne stopinje v cestnem prahu. Prav kot stopinje peklenščkove... Hitro je postavil golido na tla in se prekrizal. A v tem trenutku stopi predenj iz goščave »sam satan«: v zeleni suknji, zelenem klobuku, vrh klobuka zakrivljeno rdeče pero, a v obraz ves črn. Kdo bi še dvomil, da je to sam peklenšček? Ali ne zagrmí nad ubogim kmetičem:

»Ti si mi torej ukradel srebrne, čudežne dragulje iz moje krone? Takoj jih ponesi tjakaj, kjer si jih dobil! Gorje ti, če takoj ne ubogaš! Raztrgam te na tisoč koscev. Jaz sem kralj pekla.« — In »sam satan« je besno zaskripal z zobmi.

Lahko si mislite, kako je kmetič pograbil golido in jo ubral čez drn in strn in prisopihal do onega studenca, kjer je bil zajel živosrebrne kroglice. In prav do tja mu je bil za petami tudi prebrisani lanckneht. Ob studencu je postavil kmetič golido na tla in zajecljal: »Tukajle sem jih zajel!« Pokrizal se drugič in odpetal, kar so ga noge nesle, domov.

Za njim grd krohot.

Lanckneht Kocjan je stopil naslednji dan do bogate gospode in jim prodal skrivnost za tri mošnje cekinov.

Tedaj so pričeli v Idriji kopati živo srebro.

France Bevk: Tatarski jezik.

(Kavkaška šala.)

TRIJE prebivalci lahiške¹ vasi so sklenili, da se naučijo tatarsčine; v ta namen so se podali v Šemaho. Toda spoznali so kmalu, da stvar ni tako lahka, kot so spočetka mislili, zato so se dogovorili, da se povrnejo v domačo vas. Nekaj pa so se vendar naučili. Vsak eno besedo. Prvi besedico »mi«, drugi »dolg«, a tretji »tri krajcarje«.

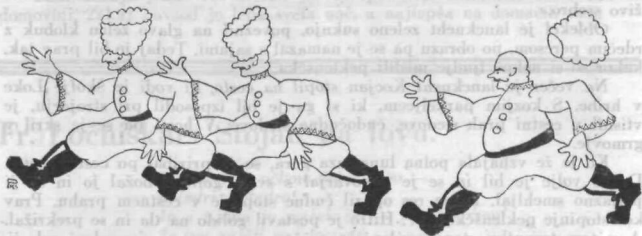
Tedaj — vračali so se v vas, kjer niso govorili tatarsko, ampak tatiško. Med potjo so se glasno pomenkovali o tem, kar so v mestu videli in slišali. Nenadoma so pa naleteli na nekega mrliča, ga preiskali in moževali o vsem mogočem, za čem je umrl. Nesreča je hotela, da se je prikazal na cesti jezdec: ta je bil kanov² orožnik. V hipu se je znašel pred njimi, ki so stali okrog mrliča; zazdeli so se mu sumljivi.

»Kdo je ubil tega moža?« je vprašal orožnik, seveda po tatarsko.

»Mi,« je odgovoril tisti, ki je znal samo to besedico

»Iz kakšnega vzroka?«

»Dolg,« je odgovoril drugi.

»Kaj, dolg? Radi dolga vendar ni treba ubiti človeka! Koliko vam je bil dolžan?«

»Tri krajcarje,« je odgovoril tretji.

Orožnik se ni mnogo obotavljal, zvezal je vsem trem roke in jih odpeljal h kanu. Temu so odgovarjali na isti način kot orožniku, radi tega jih je ukazal kan vreči v temnico.

Ko je pa kan celo zadevo premislil bolj natančno, se mu je vendar zdelo nemogoče, da bi morilci tako odkrito priznali svoje dejanje. To bi se zgodilo le v slučaju, da so zelo neumni. Zato sklene, da jih preskusi, koliko so neumni. Ukaže jih pripeljati in dá postaviti pred nje dva krožnika. Na enem je bilo grozdje, na drugem pa hrošči. Ponudi jim, naj jedó. Ko vsi trije iztegnejo roke, pa začno hrošči teči na vse strani.

»Bratci, pojejmo najprvo grozdje, da nam ne ubeži!« zakliče vsakdo izmed njih ostalima dvema.

Kan jih je nato izpustil, da so bežali tudi oni.

¹ Vas Lahič je na Kavkazu. Baje leži nekje zelo v hribih, radi tega se njeni prebivalci niso ničesar naučili in ostali zelo neumni. Ves Kavkaz se jim radi tega smeje in zbija šale na njihov račun. Vse ni res, kar pripovedujejo o njih, a nekaj resnice bo na tem, da pameti z veliko žlico niso jedli.

² Kan je tatarski knez.

Svjatoslav: Ptičeva zimska pesem.

*Moj čivčiv in moj živžap
ugasnil je te dni:
burja tuli prek dobrav,
ves božji dan sneži.*

*Ni več zrnja, ni več žit,
ni pesmi in igrač,
v sive misli sem zavil,
molčim kot star berač.*

*V tesni kletki je moj brat
pred zimami zaprt,
dosti hrane, pa je mlad,
in poje ves potrt.*

*Ne šteje dnevoov mi kronik
in ko letim skoz gozd,
srce se širi v silen krik:
>Berač sem, toda prost!*

Svjatoslav: Naš ded je romal.

*Naš ded je romal na goró
in je prinesel rože tri
od Jezuška in od Marije.*

*Prva je za jasno solnce,
ki v deželah daljnih sije,
da bi tudi nam gorelo,
naše hribe razcvetelo.*

*Druga je za našo mater,
ki je bolna v tesni bajli,
da bi v mladem jutru ostala,
nam poči do zvezd kazala.*

*Tretja je za zemljo skalno,
ki so zarje ji ugasle,
da bi prosto pesem pela,
da bi luči spet ji vzrasle.*

*Naš ded je romal na goró
in je prinesel luči tri —
in vse v svetlobi njih blesti.*

V slovo! Micika iz Rogaške Slatine nam piše: Drugi dan po državnem prazniku, 2. decembra, so nas zapustili naš katehet, kaplan pri Sv. Križu tik Rogaške Slatine, gospod L. Drvodol. Še danes se nam oko solzi po njih. Kako dober katehet so bili! Skrbeli so za mladinske organizacije in da smo imeli lepe mladinske liste, kakor: Vrtec, Angelček, Zamorček, Vigred itd. Ali zdaj so — odšli. Odšli so skoraj na konec naše Slovenije, v Crenšovce v Prekmurje.

Bog jim daj srečo! Da bi tudi v dovzetna srca izročeni jim prekmurskih otrok padlo seme božje besede na rodovitna tla. Bog jih živi!

V Kartago bodo šli veliki prijatelji evharističnega Zveličarja in goreči pospeševalci češčenja svetega Rešnjega Telesa — letos pomladi z vsega sveta. Seveda si tako pot morejo privoščiti le taki dobri katoličani, ki imajo kaj pod palcem. Iz Severne Amerike se bodo odpeljali k tej svečanosti s posebnim parnikom. Popotniki bodo nazaj grede obiskali tudi pasijonske igre v mestu Oberammergau na Bavarskem. — Kakšna slovesnost bo v staroslavnem severnoafriškem mestu Karthagi? Pripravlja se že eno leto evharistični kongres, to je veliki shod v proslavo svetega Rešnjega Telesa. Tako proslavo so imeli pred štirimi leti v milijonskem mestu Chicago v Severni Ameriki, pred dvema letoma pa v avstralskem mestu Sidney-u. Povsod se je mladina udeleževala te pobožnosti v kar največjem številu. Tudi v Karthagi je ves drugi dan določen mladini, ki bo imela v velikem Stadionu skupno sveto mašo in skupno sveto obhajilo. Vse je živahno na delu, da se bo proslava sijajno obnesla. — Naša mladina naj gleda, da je afriški otroci v ljubezni do Jezusa ne prekose!

Ali veste, kje so Japonci? Preselimo se v duhu za trenutek mednje. Daleč so od nas, pa mnogo posebnosti bi lahko opazili med njimi. Poglejmo samo v njih šolsko učilnico. Ubogi japonski otroci! Pri nas si zapomnijo abecedarji tistih 25 črk, pa je skoraj vsa umetnost branja pri kraju. Ubogi Japonček se mora pa učiti leta in leta, pa z branjem le ne gre, če je še tako bistroumen. Kako to? Nič čuda. Japonci nimajo črk, da bi iz njih sestavljali besede, marveč imajo za posamezne predmete le neke znake. Teh mora biti pa seveda sila veliko, da morejo opisati kakšno stvar; še težje pa je izražati s takimi znaki notranje misli. Učenec, ki se hoče postaviti, da zna že čitati, si mora vtepti v glavo 3000 in še več takih čirčar. (Označba, ki je podobna našemu velikemu »N«, pomeni človeka, moža; dvojni križek je pa znak za »roko«.) Kdor ima dober spomin, že gre. Našim misijonarjem, ki niso več mladi, pa se morajo japonske pisave učiti šele iz vsega početka, dela ta pouk nemale preglavice. Kajne, koliko težav, preden morejo začeti s svojim apostolskim delovanjem!

Bilo je nekje — kraj nas ne briga. Oseba iz premožne družine je zgubila dragocen kamenček, ki je bil vdolan v prstan. Nikjer ga ni bilo najti. Kmalu nato si je družina privoščila pribojšek pri kosilu. Zaklan je bil masten piščanec. Ko so ga po kuhinjskih pravilih razkosali, se je naenkrat zasvetil v želodčku pred dnevi zgubljeni dragulj. Lahko si mislimo, da je dobro kosilo dvakrat bolj dišalo, ker je prišla dragocenost na tako lep način na dan.

Ogromen meteor na Bavarskem. V noči od 17. na 18. februar 1928 se je utrnul nad Geisalmom blizu Starnberga izredno velik meteor. Padel je na tla in se je zaril dva in pol metra globoko v zemljo. Prebivalstvo Geisalma se je seveda takoj potrudilo, da je meteor izkopalo; vaščani so ga izmerili in dognali, da je meteorit dolg 1 m 47 cm, širok pa 84 cm. V obsegu meri 1 m 90 cm. Meteorit so prepeljali v Monakovo, kjer so ga shranili v ondotnem deželnem muzeju.

Kupola sv. Petra. Zgodil se je slučaj, kakor doslej še nikdar; papež je šel na kupolo cerkve sv. Petra in celo v jabolko noter. Menda je sv. očetu to že v krvi, da rad hodi navzgor; kot duhovnik je bil med najboljšimi turisti.

Modrost v pregovorih domačih in tujih

Perje, pero.

Perje in besede — poceni reč.
Funt perja toliko tehta kot funt svinca.
Dokler perje ne zraste, ni z letanjem nič.

Po perju spoznaš ptiča.
Perje je včasih boljše ko ptič.
Lepo perje dela lepega ptiča.
Tudi rjavo perje zna lepo peti.
Kdor ima perje, tega treba skubsti.
Kdor za vsako pero skrbi, si lahko mehko posteljo naredi.

Pero prodre tudi skozi jeklen oklep.
Kar pero ne naredi, meč stori.
Pero redi, pero mori.
Kdor zna dobro sukati pero, mu pota navzgor gredo.

Pero je drobna reč, pa da polno mizo in gorko peč.

Dobro pero je boljše ko slab jezik.
Pero teče, kakor ga vodiš.
Pero marsikaj zapiše, o čemer srce nič ne ve.

Pero je na vodi zmeraj zgoraj.
Pero tja zleti, kamor ga pihneš.
Pero za peresom kokoš oskubi.
Dobra gospodinja za kurjim peresom čez plot skoči.
Boljše pero v roki ko ptič na strehi.

Reki.

Ponašati se s tujim perjem.
Ptiču perje vzeti.
Ima dobro pero.
V peresu mi je ostalo.
To ni iz njegovega peresa.

Na Gorenjsko!

(Bistriška.)

(Nadaljevanje.)

Pri Radovljici se združita Sava Dolinka in Sava Bohinjka. Mesto Radovljica ima krasno lego nad Savo in šteje nad tisoč prebivalcev. Znamenita je župna cerkev, kjer je na listni strani kapela svete ga križa s sveto krvjo Zveličarjevo. Znamenit je tudi radovljiški grad po svojih zgodovinskih spominih. Imeli so ga nekoč v posesti mogočni celjski grofje. Mesto ima zelo razvito pletarstvo. Iz prota narejeni stolci in mize, košare in koški, ki jih vidite marsikje naprodaj, so delo držav-

ne pletarske šole v Radovljici. V mestu je sodnija, davkarija, notariiat in sedež sreskega načelstva. — Vlak bo obstal zdaj na postaji Lesce. Ob cesti so avtobusi in kočijaži, da popeljejo potnike na divno Blejsko jezero. Tega si bomo natančno ogledali pozneje, ko bo pihal naš vlak proti Bohinju. Lesce so vas. Ime imajo menda odtod, ker so bili včasih tu razsežni gozdovi (lesovi). Sredi njih so si postavili ljudje leseno cerkvico — to je bila baje prva božja pot na Gorenjskem. Pozneje so gozdove posekali. Na kraju lesene cerkvice pa so zgradili sedanjo cerkev v Lescah. Poznana je v Lescah tovarna pletenin, še bolj pa za vas otroke važna tovarna za izdelavo sladke čokolade.

Iz Lesca se sprehodi po vsi bližnji okolici. Severovzhodno odtam so Begunje tik pod Karavankami. V Begunjah je velika ženska kaznilnica. V prejšnjih stoletjih je bil to grad Kacijanarjev. Konec Begunj so razvaline gradu Kamen — nekdanj last slovečih Lambergov. (Znana vam je narodna pesem o Pegamu in Lambergarju.) V tem gradu se je rodil tudi sloveči ljubljanski škof žiga Lambergar. Pred razvalinami gradu Kamen je grajski ribnik, v katerem je po ljudskem pripovedovanju utonil zadnji moški potomec Lambergov. V Begunjah je doma tudi ljubljanski knezoškof Anton Bonaventura Jeglič.

Od Lesca dalje nas vozi vlak proti Žirovnici. Pred nami na desni stoji kralj Karavank, mogočni Stol (2236 m). To je ena najlepših in najlažjih točk za hribolazce z dobro oskrbovano Valvazorjevo in Prešernovo kočjo. Žirovnica leži tik pod Stolum in je priljubljeno letovišče in izhodišče turistov na Karavanke. Pri Žirovnici drvi v Savo Dolinko potok Završnica z venkansko vodno silo. Ob Završnici je zgrajena elektrarna, velika naprava za električno moč vseh večjih krajev Gorenjskega kota. Pod vznožjem mogočnega Stola sta dve znameniti vasi: Zabreznica in Vrba. V Zabreznici se je rodil leta 1771, slavni slovenski čebelar Anton Janša, pozneje čebelarški učitelj na dunajskem dvoru. V Vrbi pa naš veliki pesnik Prešeren leta 1800. Njegova rojstna hiša še stoji in ima vzdano spominsko ploščo na velikega pesnika.

Vlak brzi naprej. Prijazno nas pozdravlja Sava s svojim šumenjem. Vozimo se skozi kratek predor in kmalu smo na postaji Javornik. Na desno in levo stoji hišice, ki glasno govore, da se bližamo krajem, kjer je močno razvita industrija. Sladki duh po Gorenjski so požrli visoki

začrneli dimniki, iz katerih puhti dim v črnih stebrih. Zakajene visoke tovarne in prtične hišice; vse priča, da je tu dom delavcev in kapitalistov. Javornik in Sava sta velevažna kraja za železno industrijo. Na Javorniku so že v rimski dobi izdelovali železnino, zdaj je tu velika valjarna za pločevino. Iz javorniškega železa so napravljali nekoč orožje za turške vojne. Sam Valvazor je potrdil, da gorenjsko jeklo rado pije turško kri. V okolici Javornika in Save je mnogo železne rude. Na Savi so fužine last Kranjske industrijske družbe. Prebivalci se se v zadnjih letih zelo pomnožili radi razširjenja fužin in tudi kraj se je tako povečal, da se že skoro dotika Jesenic. Železne izdelke izvažajo v inozemstvo v obliki polizdelkov (šib, žic itd.).

Veselo življenje vre v zadnjih desetletjih po jeseniških cestah. Od blizu in daleč prihajajo delavci z vseh smeri, peš, z vozovi, s kolesi in vlaki na Jesenice, Savo in Javornik v tovarno na delo. Ko po končanem delu zatuli sirena, se vsuje nepregledna množica delavstva iz tovarnen, zadovoljna, da je spet zaslužila kruh svojcem in sebi. (Nadaljevanje.)

Uganke, skrialice in drugo.

Težak dokaz.

(Janez Ložar, Ljubljana.)

$$8 \times 8 = 1000$$

Kako boš dokazal, da je to res. Poskusi s seštevanjem!

Veriga.

Obelisk.

(C. H., J.)

a					soglasnik
a a a					morska riba
a	e	č	d	e	kraj večne kazni
e	e	e	e	i	kuhinjska posoda
k	k	k	k	k	poljski pridelek
k	k	k	l	l	mlad človek
l	m	m	m	o	moško ime
o	o	o	o	o	visoka stavba
o	o	o	o	p	dan v tednu
p	p	p	r	r	trg na Gorenjskem
r	r	r	r	s	glodavček
s	s	s	s	š	usoda človeška
t	t	t	t	u	domača živalca

Po sredi navzdol čitaš ime znanega jugoslovanskega državnika.

Rešilci in imena rešilcev — ki se sprejemajo le tekem 10 dni po izidu lista in se objavljajo le imena onih rešilcev, ki bodo rešili vse zagonetke — v prihodnji številki. — Kdor je izžreban, naj javi na upravništvo Vrta (v Ljubljani, Sv. Petra c. 80) — ne na uredništvo! — kaj želi za nagrado.

Rešitve v 5. številki.

Vprašanje.

Glavno mesto Norveške se imenuje zdaj Oslo.

Note.

Vzemi v zgornji vrsti not prvo in najnižjo četrtinsko noto in njej odgovarjajoči zlog, ter nato isto noto v spodnji vrsti, itd.

Dobil boš: »O, Jezušček moj, za vselej sem tvoj.«

Božični konjček.

Kako si lep, oj ti večer božični, svet grešni duši ti si in pravični! Skrivnostna noč, ko se nebo odpira, na stvar se Stvarnik milostno ozira in mir rosi v človeška srca trudna, oj sveta noč, božična noč prečudna!

N A Š I R A Z G O V O R I

M. Roth, Maribor: ZGODBA O ŠKRATELJČKU.

Živel je škrateljček tam v Pohorskih gozdovih nekje. Nekoč je malo predaleč zašel od svojega domeka. Naenkrat opazi jastreba, ki leti nad njim. Toda škratelj je bil urnejši in je v tistem času že smuknil v mišjo luknjo; še malce prehitel je bil, zato se je zemlja posula za njim in ga pokopala. Med tisto zemljo je bila tudi borova iglica, s katero si je škratelj izgrebel luknjico, smuknil skoz njo in hitel proti domeku. Obljubil si je tudi, da nikoli več ne bo šel tako daleč od hiše na šetnjo.

Rozalka: V NJENEM OKRILJU.

V biserih srebrnih
blestel se Njen je kras
in v rajskomilih spevih
začuli smo Njen glas.

Miloba Njena mnogim
polnila je srcé
in ob pogledih Njenih
minilo je gorjé.

In topla sreča je povsod,
kjer Ona je med nami,
nevarnost je izginila,
saj nam stoji ob strani.

Pokojno plove čolnič naš
pod Njenim zvestim varstvom
in Njena zvezda dviga se
nad širnim božjim stvarstvom.

J. Stepan: ZIMSKI VEČER.

Lučice so se prižgale na vasi in zvezde na nebu.

Po topli večerji in molitvi se začne za družino veselje. Stari oče in babica sedeta poleg gorke peči. Otroci se spravimo na peč in radi poslušamo zgodbe o kralju Matjažu, o Petru Klepcu, pa o tistem tolovaju, ki je znal tako močno žvižgati, da si oglušil, če si mu prišel preblizu. O lepih vilah, ki so ljudem pomagale, in še mnogo mnogo drugih lepih pripovedk. Oče sedi pri mizi in čita o gospodarstvu in drugem. Mati in sestre, pa tudi sosede, sede ob kolovratih in predejo, da jih je lepo slišati. Muc pa je zlezal tudi na peč, gleda po nas in prede, kakor bi hotel sam napresti največ. Večji fantje se zbero zdaj pri eni, drugič pri drugi hiši in si krajšajo z muziko čas.

Zunaj pa se snežna odeja debeli in sneženemu možu sedajo na nos in za vrat tihe snežinke. Pa ga nič ne zebe. Palico ima v roki in razbit lonec za pokrivalo ter strmi v zimsko noč.

Nikolajev: Lepo opevaš pastirjevo veselje na paši; poveš, kako piska in si z vriskanjem krajša čas. Na koncu pa veliš:

Ko sedem odbije,
od veselja zavpije,
da kmalu odide...

Tudi zlato in demanti niso prístni. Kar v sebi zares občutiš, lepo preprosto in pristrčno povej, potem pa na svidenje. Zdrav!

Rozalka: Lej, pa si se odločila, da nam napišeš pisemce! To je lepo in tudi pesemca je vredna, da je romala v Ljubljano, kakor praviš. Vaja naredi mojstra, resnično je to. Pogosto hočeš poslušati in mogoče se ti posreči, da drugič zložiš še kaj boljšega. Pokojno pluj Tvoj čolnič pod Njenim zvestim varstvom!

M. Roth: Toda majhen je bil, silno majhen ta škratelj, ki se je z borovo iglico izbezal iz mišjega rova! Daj, povej nam še to, kje mu domek leži in kako velik je; menim, da bi lahko v orehovi lupini stanoval ali v cvetlični čaši. Kaj deš?

J. Stepan: Ti si pač pismar! Za vse leto nas boš preskrbel s pesemcami in zgodbami. Pesemce bomo — kakopa — ohranili, in kar se bo dalo, tudi natisnili; in — saj ne boš jezen — kakšno le predolgo povest bomo po potrebi nekoliko ostrigli, da ne poreko drugi: »Ali je tale kotiček samo za Stepana?« — Lepo pozdravljen!

Cvetko Promontanus: Mična in na moč resnična je Tvoja peser o Miklavžu, ki »kakor škof izgleda(!) lepo in brado ima lepo«, le nagrade to ti še ne bo, kar naj te preveč ne žalosti; če so še ostale pesemce le-tej podobn. Ti svetovali, da se oprimeš drugega posla, ki Ti bo prej prinesel nagrade.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
LABORATORY OF ORGANIC CHEMISTRY
530 SOUTH EAST ASIAN AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60607

RECEIVED
JAN 15 1964
FROM
DR. J. H. GOLD
100 SOUTH MICHIGAN AVENUE
ANN ARBOR, MICHIGAN 48106

Dear Dr. Gold:
I have received your letter of January 10, 1964, regarding the
loan of a copy of your paper, "The Reaction of Ethylmagnesium
Bromide with Ethyl Acrylate in the Presence of Ethylmagnesium
Chloride," to the University of Chicago Library. I am sorry that
I cannot return the copy to you more quickly, but it is being
processed by the library and should be available to you in a few
days.

Very truly yours,
J. H. Gold

Enclosed for you are two copies of the paper mentioned above.
One copy is being retained by the library for its files. If you
should have any further questions, please contact the library
at the University of Chicago.

Very truly yours,
J. H. Gold